

Regionaal Opleidingsplan Reumatologie 2026

Inhoudsopgave

Auteurs regionaal opleidingsplan en betrokkenheid AIOS	4
Lijst met gebruikte afkortingen	5
Versiebeheer	7
Hoofdstuk 1 Algemene informatie	8
Hoofdstuk 2 Opleidingsinstellingen en leden opleidingsgroep in de OOR ZON	9
2.1 Het Maastricht Universitair Medisch Centrum	9
Het opleidingsteam Reumatologie van het MUMC+	9
Speerpunten van de afdeling Reumatologie in het MUMC+	9
De opleiding Reumatologie in het MUMC+	9
2.2 Zuyderland Medisch Centrum	11
Het opleidingsteam Reumatologie van het Zuyderland MC	11
De opleiding Reumatologie in het Zuyderland MC	11
Speerpunten van de afdeling Reumatologie in het Zuyderland MC	11
Hoofdstuk 3 Regionale taken en verantwoordelijkheden van de (plaatsvervangend) opleiders	13
3.1 Verantwoordelijkheid (plaatsvervangend) opleiders	13
3.2 Verantwoordelijkheid AIOS	14
3.3 Randvoorwaarden regionale samenwerking	14
Hoofdstuk 4 Overlegstructuur	15
4.1 Regionaal opleidersoverleg	15
4.2 Regionale opleidingsvergadering	15
4.3 Heimiddag	15
Hoofdstuk 5 Regionale structuur van de opleiding	17
5.1 De vooropleiding Interne Geneeskunde	17
5.2 De vervolgopleiding Reumatologie	17
5.3 Individueel opleidingsplan	19
Hoofdstuk 6 Opleiden in algemene competenties en niet-klinische kerntaken	21
6.1 Intervisie	21
6.2 Vertrouwenspersoon	22
Hoofdstuk 7 Verkorting of verlenging opleiding	23
7.1 Achtergrond	23
7.2 Gemaakte afspraken	23
Hoofdstuk 8 Voortgang, toetsing en bekwaamheidsverklaring	24
8.1 Voortgang	24

8.2 Toetsing	24
8.3 Bekwaamheidsverklaring	24
8.4 Regionale afspraken	27
Hoofdstuk 9 Onderwijs.....	29
9.1 Internationaal onderwijs	29
9.2 Landelijk onderwijs.....	29
9.3 Regionaal onderwijs	29
9.4 Lokaal onderwijs.....	29
9.5 Discipline overstijgend onderwijs.....	30
Hoofdstuk 10 Kwaliteitszorg in de opleiding.....	31
Bijlagen	32
CanMeds-competenties	32
Kwaliteitscyclus	33
MUMC+	33
Zuyderland MC	34

Auteurs regionaal opleidingsplan en betrokkenheid AIOS

Ziekenhuis	Naam, functie	Handtekening	Datum
MUMC+	Dr. S. Gorter Opleider		
Zuyderland MC	Dr. C. Magro Checa Opleider		
MUMC+	Dr. C. van Durme Plaatsvervangend opleider		
Zuyderland MC	Drs. C. van Dongen Plaatsvervangend opleider		
MUMC+	Dr. F. Kroon AIOS vertegenwoordiger		
Zuyderland MC	Drs. M. Eerens AIOS vertegenwoordiger		

Lijst met gebruikte afkortingen

ACR	(Congres van) American College of Rheumatology
AIOS	Arts in opleiding tot specialist
BKO	Basis Kwalificatie Onderwijs
BSR	(Congres van) Britisch Society for Rheumatology
CanMeds	Canadian Medical Education Directives for Specialists
COC	Centrale Opleidingscommissie
COIG	Commissie Onderwijs Interne Geneeskunde
Concilium	Commissie binnen de NVR verantwoordelijk voor de opleiding
DOO	Discipline Overstijgend Onderwijs
EPA	Entrustable Professional Activity
EULAR	European Alliance of Associations for Rheumatology
GBT	Geïntensiveerd Begeleidingstraject
IOA	Interne Opleidingsaudit
IOP	Individueel Opleidingsplan
IRON	Werkgroep Imaging Rheumatology in the Netherlands
KPB	Korte Praktijkbeoordeling
LOP	Landelijk Opleidingsplan
MC	Medisch Centrum
MDO	Multidisciplinair Overleg
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum+
NVR	Nederlandse Vereniging voor Reumatologie
OOG	Oordeel OpleidingsGroep
OOR ZON	Onderwijs- en Opleidingsregio Zuidoost-Nederland
PDCA	Plan-Do-Check-Act, verbetercyclus
RA	Reumatoïde artritis
ROIG	Regionaal Onderwijs Interne Geneeskunde
ROP	Regionaal Opleidingsplan

SpA	Spondyloartritis
STZ	Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen

Versiebeheer

Het regionale opleidingsplan is de verantwoordelijkheid van alle (plaatsvervangend) opleiders binnen de OOR ZON. De meest recente versie van het regionale opleidingsplan is voor de (plaatsvervangend) opleiders te vinden op de gemeenschappelijke schijf. Het opleidingsplan zal ten minste jaarlijks bekeken en zo nodig gereviseerd worden, ten tijde van de regionale opleidersoverleggen. Belangrijke aanpassingen in het ROP zullen geagendeerd worden voor de regionale opleidingsvergaderingen. De AIOS kunnen het regionale opleidingsplan raadplegen via:

MUMC+: [verwijzen naar de exacte locatie zodra klaar](#)

Zuyderland MC: [Regionaal opleidingsplan Reumatologie](#)

Opmerkingen over dit ROP kunnen worden doorgegeven aan de (plaatsvervangend) opleiders van het MUMC+ en/of het Zuyderland MC. Bij het eerstvolgende regionale opleidingsoverleg zullen de opmerkingen worden besproken. In onderling overleg worden wijzigingen in het regionale opleidingsplan aangebracht en in een nieuwe versie van het opleidingsplan gedocumenteerd.

Hoofdstuk 1 Algemene informatie

In dit regionaal opleidingsplan (ROP) staat beschreven hoe de opleiding Reumatologie binnen de regio Zuidoost-Nederland (Onderwijs- en Opleidingsregio Zuidoost-Nederland, OOR ZON) is vormgegeven. Dit ROP is bedoeld voor alle AIOS (arts in opleiding tot specialist) die hun opleiding tot reumatoloog in deze regio (willen) volgen. AIOS dienen het plan als onderlegger te gebruiken voor hun eigen opleiding en individueel opleidingsplan. De tekst is daarom gericht op de AIOS en niet geschreven als een beleidsdocument. De opleidingsinstellingen in de OOR ZON Reumatologie, het Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC+) en het Zuyderland Medisch Centrum (Zuyderland MC) hebben het regionaal opleidingsplan opgesteld, samen met een afvaardiging van de AIOS uit beide centra.

Het ROP bevat informatie over de gemeenschappelijke visie over de opleiding Reumatologie en de structuur van de opleiding in de regio. Ook is er informatie te vinden over de opleidingsinstellingen, hun organisatie zelf, de leden van het opleidingsteam, de structuur van de opleiding en de toetsing in elke opleidingsinstelling alsook de regionale afspraken. Het ROP voldoet aan de eisen van het landelijk opleidingsplan zoals dat is opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Reumatologie (NVR), de wetenschappelijke vereniging voor reumatologen (zie [Opleidingsplan Reumatologie \(nvr.nl\)](https://www.nvr.nl/Opleidingsplan-Reumatologie)).

De opleiding Reumatologie vindt binnen de OOR ZON zowel in het MUMC+ als in het Zuyderland MC plaats. De vooropleiding Interne Geneeskunde duurt drie jaar en wordt binnen de OOR ZON gevolgd. De vervolgopleiding kent een kernprogramma Reumatologie van twee jaar en een profileringprogramma van één jaar (zie landelijk opleidingsplan). Diverse verdiepingsstages zijn in het profileringsjaar mogelijk en worden verderop in dit document beschreven (zie hoofdstuk 5).

Onze gemeenschappelijke visie op de opleiding luidt als volgt:

‘Het bieden van een uitstekende en veilige opleiding tot een allround zelfstandig werkende reumatoloog, die oog heeft voor patiëntgerichte zorg, gelijkwaardigheid en doelmatigheid en als beroepsbeoefenaar toekomstbestendig is opgeleid. De AIOS Reumatologie wordt competentiegericht opgeleid met voldoende individualiseringsmogelijkheden en mogelijkheden tot zelfontplooiing’.

Hoofdstuk 2 Opleidingsinstellingen en leden opleidingsgroep in de OOR ZON

2.1 Het Maastricht Universitair Medisch Centrum

Het MUMC+ is de academische instelling binnen de OOR ZON. Door de unieke situatie in het MUMC+ als universitair centrum met ook 2de-lijns functie, is er voor de AIOS expositie aan minder complexe reumatologische aandoeningen alsook 3de-lijns academische problematiek. In het MUMC+ vinden jaarlijks ruim 500.000 poliklinische bezoeken plaats en er vinden ruim 23.000 opnames plaats. Op de polikliniek Reumatologie in het MUMC+ worden jaarlijks ruim 2.300 nieuwe patiënten gezien waarbij er een verdeling plaatsvindt tussen laagcomplexere zorg die op de Stadspoli gezien wordt, en hoogcomplexere zorg die in het MUMC+ plaatsvindt.

De kernwaarden van de afdeling zijn: het verlenen van zorg die patiëntgericht, gelijkwaardig en doelmatig is, het doen van integer en impactvol onderzoek, en het bieden van stimulerend onderwijs en opleiding aan studenten en AIOS, gericht op zelfontplooiing, in een veilige omgeving. De reumatologen zijn toegewijd, doortastend, creatief, verbindend en verantwoordelijk in hun werk.

Het opleidingsteam Reumatologie van het MUMC+

Sinds 2024 zijn mevr. Dr. S. Gorter opleider en mevr. Dr. C. van Durme plaatsvervangend opleider. Het opleidingsteam Reumatologie bestaat verder uit negen specialisten. Naast de (plaatsvervangend) opleiders bestaat het opleidingsteam uit: mevr. Prof. Dr. A. Boonen, mevr. Dr. S. Bours, mevr. Dr. I. Essers, Mw Dr. J. Lemmers, mevr. Dr. M. van Onna, mevr. Prof. Dr. A. Van Tubergen, mevr. Drs. T. Schoonbrood, mevr. Dr. L. Vranken, mevr. Dr. D. Vosse.

De meeste leden van de opleidingsgroep hebben hun Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) behaald en alle leden van de opleidingsgroep volgen nascholingen om de eigen onderwijskwaliteiten te vergroten.

Speerpunten van de afdeling Reumatologie in het MUMC+

De afdeling Reumatologie van het MUMC+ is topreferent centrum voor spondyloartritis en reumatoïde artritis (met bijzondere aandacht voor ouderen en jongeren), jicht en metabole botziekten. Academische kinderreumatologie is aanwezig.

De opleiding Reumatologie in het MUMC+

AIOS in het MUMC+ hebben verschillende taken. De poliklinische zorg is zo ingericht dat de AIOS vooral patiënten met langer bestaande ziekten (zowel systeemziekten, RA en SpA) begeleiden waardoor ze vertrouwd raken met de chronische zorg en daarbij horende kennis over chroniciteit en het medicamenteuze beleid. Tijdens de zaalstage worden voornamelijk patiënten gezien met complexe systeemziekten. Daarnaast zijn er diverse stages, zoals spoedpoli, academische kinderreumatologie en transitieproblematiek, systeemziekten, osteoporose en metabole botziekten en complexe jichtspreekuren. Er zijn diverse MDO's zoals het MDO interstitiële longziekten, inflammatoire oogziekten en immunologie, alsook multidisciplinaire spreekuren zoals met de Dermatologie waar complexe problematiek de revue passeert.

Er zijn verdiepingen mogelijk op gebied van wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en opleiden, persoonlijk leiderschap, het werken in netwerken, metabole botziekten, arbeid en

maatschappelijke rollen, kinderreumatologie en systeemziekten (zie hoofdstuk 5, Het profileringsjaar). AIOS krijgen de mogelijkheid om te oefenen met de echografie, als aanvulling op de verdiepingsstage die in het Zuyderland MC wordt aangeboden.

2.2 Zuyderland Medisch Centrum

Het Zuyderland MC is een van de grootste Nederlandse ziekenhuizen met een adherentiegebied van circa 450.000 patiënten. Het Zuyderland MC is sinds 2018 (na de fusie van Atrium - en Orbis Medisch Centrum) een STZ-ziekenhuis (Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen); het voormalige Atrium had reeds sinds 2008 de STZ-status. Op jaarbasis zijn er in het Zuyderland MC 200.000 eerste polikliniekbezoeken en meer dan 35.000 opnames. Op de polikliniek Reumatologie worden jaarlijks meer dan 12.000 unieke patiënten gezien. Het ziekenhuis heeft twee hoofdlocaties: Heerlen en Sittard-Geleen. Het Zuyderland MC biedt hoogwaardige opleidingen aan. Als topklinisch opleidingsziekenhuis streeft het naar excellente patiëntenzorg in een gastvrije omgeving.

Het opleidingsteam Reumatologie van het Zuyderland MC

Sinds 2022 is dhr. dr. C. Magro-Checa opleider, en sinds 2024 is mevr. drs. C. van Dongen plaatsvervangend opleider. Het opleidingsteam Reumatologie bestaat uit negen specialisten (de twee opleiders, mevr. dr. M-C. Jacobs, dhr. prof. dr. R. Landewé, dhr. dr. R. Peeters, mevr. drs. D. Ramakers, mevr. dr. S. Ramiro, mevr. dr. M. Starmans en dhr. drs. I. Verhagen) en één physician assistant (dhr. dr. F. van der Giesen).

De opleiding Reumatologie in het Zuyderland MC

Binnen de afdeling Reumatologie beoefent de gehele opleidingsgroep, tezamen met de AIOS, het vakgebied uit in de volle breedte. Van basale poliklinische inflammatoire en non-inflammatoire patiëntenzorg tot hooggespecialiseerde zorg voor zeldzame, complexe auto-immuunziekten. De AIOS komt al deze soorten reumatologische pathologie tegen door het opbouwen van een eigen patiëntenpopulatie op de polikliniek, alsook door het zorg dragen voor spoedpatiënten op de polikliniek en de SEH, klinische opnames en patiënten te zien in de consultatieve setting. De afdeling Reumatologie verzorgt klinische zorg met >100 opnames en circa 200 interconsulten per jaar. Naast de reguliere spreekuren zijn er meerdere specifieke spreekuren waar de AIOS in kan participeren: echografie, systeemziekten (inclusief wekelijks zorgpad), multidisciplinaire spreekuren met de dermatologie, plastische chirurgie (handen-spreekuur), orthopedie (voetenspreekuur) en kindergeneeskunde.

Speerpunten van de afdeling Reumatologie in het Zuyderland MC

Echografie: Voor geïnteresseerde AIOS wordt het profileringsprogramma Echografie in de regio aangeboden. Hierdoor is er de mogelijkheid om naast de specifieke echospreekuren ook ad hoc musculoskeletale, vasculaire en parotisechografie te verrichten op de polikliniek, verpleegafdeling of SEH. De echo-opleiders zijn EULAR en IRON geaccrediteerd en zijn bevoegd door de NVR/IRON (Werkgroep Imaging Rheumatology in the Netherlands) om een IRON-certificering aan de AIOS af te geven.

Systeemziekten: Sinds 2019 is de afdeling Reumatologie erkend als STZ-topklinisch expertisecentrum voor Systeemziekten. De AIOS kan tijdens een verdiepingsstage Systeemziekten deelnemen aan het specifieke spreekuur Systeemziekten, het zorgpad Systeemziekten, het multidisciplinair spreekuur met de Dermatologie en participeren in de diverse MDO's.

Voor verdere, praktische informatie ten aanzien van de opleiding Reumatologie in het Maastricht UMC+ en het Zuyderland MC wordt verwezen naar het lokale opleidingsplan Reumatologie van beide centra.

Hoofdstuk 3 Regionale taken en verantwoordelijkheden van de (plaatsvervangend) opleiders

De gehele opleidingsgroep van elke opleidingsinstelling draagt bij aan de opleiding tot reumatoloog. De (plaatsvervangend) opleiders zijn eindverantwoordelijk voor de organisatie van de opleiding binnen hun instelling. Vanuit de OOR ZON is er afvaardiging in het Concilium van de NVR. Voor de algemene taken en verantwoordelijkheden t.a.v. de opleiding wordt verwezen naar de laatste versie van het Kaderbesluit en het Specifiek Besluit Reumatologie van de CGS.

3.1 Verantwoordelijkheid (plaatsvervangend) opleiders

Binnen het regionaal cluster zijn de (plaatsvervangend) opleiders verantwoordelijk voor:

- Het begeleiden van de AIOS en het monitoren van de ontwikkelingen;
- Zorg dragen dat de opleiding conform het regionaal en lokaal opleidingsplan wordt uitgevoerd;
- Het ontwikkelen, uitvoeren en monitoren van de verdiepings- en profileringsstages in de eigen instellingen;
- Organisatie van de stages die binnen de opleiding worden aangeboden, inclusief de daarbij behorende begeleiding en toetsing;
- Afstemmen van stages en opleidingsonderdelen zodat de opleiding een logisch geheel is en de AIOS kan voldoen aan de eisen van het landelijk opleidingsplan;
- Afstemmen van organisatorische zaken zoals logistiek, detacheringen, in- en doorstroom van de AIOS;
- Een warme overdracht als de AIOS wisselen van opleidingsinstelling;
- Het overnemen van afgegeven EPA's (Entrustable Professional Activity) en zorg dragen voor de verdere ontwikkeling van de individuele AIOS;
- Het continu verbeteren van de opleiding middels een PDCA-cyclus.
- Het faciliteren en monitoren van het digitale portfolio;
- Het vormgeven, invullen en organiseren van regionaal en lokaal cursorisch onderwijs;
- Het faciliteren van het deelnemen van de AIOS aan de verplichte cursussen en onderwijsmomenten;
- Het participeren in de kwaliteitscyclus van de opleiding binnen het OOR ZON-cluster en van de lokale Centrale Opleidingscommissies (COC's);
- Naleven van afspraken rondom docentprofessionalisering van de opleidingsgroep en discipline overstijgend onderwijs (DOO) door de AIOS;
- Creëren van een gunstig en veilig opleidingsklimaat waarin de AIOS zich kan ontwikkelen tot medisch specialist;
- Zorgdragen dat er tussen de AIOS en de leden van het opleidingsteam constructief wordt samengewerkt ten behoeve van de opleiding.

3.2 Verantwoordelijkheid AIOS

Binnen het regionaal cluster zijn de AIOS verantwoordelijk voor:

- Het voorzitten en notuleren van regionale opleidingsvergaderingen en actieve inbreng tijdens deze vergaderingen;
- Het up-to-date houden van eigen RGS-schema en van hun digitale portfolio;
- Een positief kritische houding ten aanzien van regionale nascholing en actieve deelname aan het georganiseerde, verplichte onderwijs;
- Eigen professioneel handelen in het kader van eerder afgegeven EPA's;
- Het continu verbeteren van de (regionale) opleiding middels een PDCA-cyclus, samen met de (plaatsvervangend) opleiders.

3.3 Randvoorwaarden regionale samenwerking

De randvoorwaarden voor samenwerking zijn een respectvolle benadering van elkaar waarbij ieders kwaliteiten binnen het opleiden en de complementariteit in het aanbod centraal staan. Er is een gezamenlijke visie en doelstelling om volwaardig en hoogwaardig op te leiden. Het regionale aspect van de opleiding tot reumatoloog bevat de volgende kernelementen:

- Er vindt een sollicitatiegesprek plaats waarbij de (plaatsvervangend) opleiders binnen de OOR ZON aanwezig zijn, bij voorkeur fysiek. Aansluitend zal er een gesprek plaatsvinden met een AIOS-vertegenwoordiger. Tevens bestaat voor de sollicitant de mogelijkheid een dag mee te lopen in één of in beide opleidingsinstellingen en zo met meerdere AIOS kennis te maken en te spreken. De (plaatsvervangend) opleiders bespreken – de input van de AIOS(-vertegenwoordiger) in acht nemend - vervolgens de geschiktheid van de kandidaat voor de opleiding tot reumatoloog;
- De AIOS volgen hun vervolgopleiding in de twee instellingen binnen de regio, in overeenstemming met het Landelijk Opleidingsplan;
- (Plaatsvervangend) opleiders en opleidingsteams van beide opleidingsinstellingen werken nauw samen om de opleiding te faciliteren en de kwaliteit ervan te waarborgen;
- Beide opleidingsinstellingen zijn voor het gehele kernprogramma geaccrediteerd en kiezen ervoor elkaars expertise en kwaliteiten te benutten om zo de AIOS een volledige, gevarieerde opleiding aan te bieden.

Hoofdstuk 4 Overlegstructuur

4.1 Regionaal opleidersoverleg

Overleg tussen de (plaatsvervangend) opleiders vindt periodiek plaats, in principe elk kwartaal, en op indicatie vaker.

Terugkerende items op de agenda zijn onder andere:

- Samenwerking MUMC+ en Zuyderland MC;
- Mededelingen RGS, NVR, Concilium en relevante informatie vanuit de OOR ZON;
- Kwaliteitsinstrumenten en borging kwaliteit van de opleiding;
- Evalueren/updaten ROP (minimaal 1 keer per jaar) en (profilering)stages;
- Werving en selectie nieuwe AIOS;
- Evaluatie functioneren AIOS, EPA-niveaus;
- Stageplanning/profileringen AIOS.

4.2 Regionale opleidingsvergadering

Elk half jaar vindt er een regionale opleidingsvergadering plaats, met aanwezigheid van de (plaatsvervangend) opleiders en alle AIOS binnen de OOR ZON.

Verdere afspraken met betrekking tot de regionale opleidingsvergadering:

- Genodigden: (plaatsvervangend) opleiders en alle AIOS Reumatologie binnen de OOR ZON;
- Voorzitter: een AIOS verzamelt de bespreekpunten (twee weken vooraf), stelt de agenda op, en stuurt deze tijdig (één week vooraf) naar alle genodigden, tezamen met de vorige, goedgekeurde notulen en PDCA-cyclus. De AIOS zit de vergadering voor;
- Notulist: een (andere) AIOS is notulist ten tijde van de vergadering en draagt zorg voor de notulen en de PDCA-cyclus alsook de verspreiding daarvan (binnen één week na de vergadering);
- Frequentie: twee keer per jaar (doorgaans juni en december);
- Locatie: Fysiek, voorafgaand aan de regionale refereeravond, op locatie van de refereeravond. Als de refereeravond online plaatsvindt, dan vindt de regionale opleidingsvergadering fysiek in één van beide opleidingsinstellingen plaats;
- Duur/tijd: één uur, van 18.00-19.00h.

4.3 Heimiddag

Eén keer per jaar vindt er een regionale heimiddag plaats voor alle AIOS in de vervolgopleiding Reumatologie en de (plaatsvervangend) opleiders. Aan het eind van de middag worden ook de AIOS in de vooropleiding uitgenodigd voor een gezellig samenzijn en diner, om zo de verbinding met de Reumatologie te versterken. Het doel van de middag is om gezamenlijk te spreken over de

kwaliteit van de opleiding en waar nodig plannen te maken om de opleiding in de regio te verbeteren. Ook de regionale onderwijscyclus kan dan geëvalueerd en vormgegeven worden.

Hoofdstuk 5 Regionale structuur van de opleiding

5.1 De vooropleiding Interne Geneeskunde

De vooropleiding Interne geneeskunde wordt gevolgd binnen de OOR ZON. Plaatsing, inclusief het bepalen welke opleidingsonderdelen in welk centrum gevolgd worden, gebeurt in overleg tussen AIOS, opleider(s) Interne Geneeskunde en (plaatsvervangend) opleiders Reumatologie. Dit is maatwerk, en wordt onder andere bepaald door eerder opgedane ervaring, en wensen van de AIOS. De AIOS wordt geacht aan het einde van de vooropleiding Interne Geneeskunde diagnostisch en therapeutisch adequaat te handelen (in overeenstemming met het niveau van een eind derdejaars AIOS Interne Geneeskunde) bij acute en meest frequent voorkomende ziektebeelden op het gebied van de Interne Geneeskunde en aanpalende (sub)specialismen.

De AIOS volgt tijdens de vooropleiding Interne Geneeskunde het landelijk cursorisch onderwijs van de Interne Geneeskunde (COIG) inclusief de bijbehorende examens. Bij de overgang van de vooropleiding naar de vervolgopleiding Reumatologie zorgt de AIOS voor de overdracht van de gegevens vastgelegd in het portfolio over de vooropleiding Interne Geneeskunde aan de (plaatsvervangend) opleiders Reumatologie en worden deze bij voorkeur overgenomen in het portfolio van de Reumatologie. Daarnaast vindt er tussen de opleider Interne Geneeskunde en (plaatsvervangend) opleider Reumatologie een warme overdracht plaats.

5.2 De vervolgopleiding Reumatologie

Binnen de OOR ZON Reumatologie vindt de vervolgopleiding zowel in het MUMC+ als in het Zuyderland MC plaats. De vervolgopleiding Reumatologie bestaat uit een kernprogramma van twee jaar en een profilering van één jaar. De AIOS en de (plaatsvervangend) opleiders van beide opleidingsinstellingen zullen in samenspraak, afhankelijk van interesses en beschikbaarheid, en in overeenstemming met het LOP (Landelijke Opleidingsplan), voor aanvang van de vervolgopleiding bepalen welke opleidingsonderdelen in welk centrum gevolgd worden. Het is het streven dat de AIOS ten tijde van het kernprogramma in beide opleidingsinstellingen werkzaam is. Dit schema kan gedurende de vervolgopleiding aangepast worden. Van de AIOS wordt verwacht actief na te denken over invulling van het profileringsjaar en de wensen tijdig kenbaar te maken aan de (plaatsvervangend) opleiders.

Het kernprogramma

Het tweejarig kernprogramma omvat de volgende kernthema's:

1. Basisactiviteiten reumatologie;
2. De nieuwe poliklinische patiënt;
3. Poliklinische begeleiding patiënt met chronische reumatische ziekte;
4. De spoedpatiënt;
5. Het intercollegiaal consult;
6. De second opinion;

7. Zorg in een specifieke setting;
8. Klinische zorg;
9. Kennis en wetenschap;
10. Algemeen.

De AIOS werkt tijdens het kernprogramma gemiddeld 60% van de totale werktijd aan de polikliniek Reumatologie t.b.v. de kernthema's 1 t/m 3. Aan de thema's 4 t/m 8 wordt gezamenlijk 30% van de werktijd besteed tijdens het kernprogramma. Het profileringsjaar bestaat uit een of meerdere verdiepingsstages, waarbij wel nog 20% van de opleidingstijd wordt besteed aan onderdelen van het kernprogramma Reumatologie. Gedurende de volledige drie jaar van de vervolgopleiding Reumatologie besteedt de AIOS 10% van de werktijd aan de thema's 9 en 10.

Naast de thema's kent de opleiding ook verschillende EPA's (Entrustable Professional Activity). Een EPA is een omschreven deel van het werk van een professional dat als afzonderlijke eenheid kan worden geïdentificeerd en, na het bereiken van de voor die activiteit noodzakelijke competenties, aan de professional in opleiding kan worden toevertrouwd. In een EPA komen in de regel meerdere competenties samen. Anderzijds worden competenties meestal in meerdere EPA's zichtbaar. Door het observeren en het beoordelen van de geselecteerde EPA's is een uitspraak over de aanwezigheid van voor de reumatoloog noodzakelijke competenties mogelijk.

De EPA's voor de opleiding Reumatologie zijn:

- EPA 1: Reumatologische anamnese en lichamelijk onderzoek;
- EPA 2: Opvang van patiënten met een spoedeisende reumatologische hulpvraag;
- EPA 3: Behandeling van patiënten met enkelvoudige reumatologische problematiek;
- EPA 4: Behandeling van patiënten met chronische reumatologische problematiek;
- EPA 5: Behandeling van patiënten met complex reumatologische problematiek;
- EPA 6: Regie voeren over het interprofessioneel behandelteam;
- EPA 7: Intra articulaire puncties en injecties.

Daarnaast is de opleiding Reumatologie een competentiegerichte opleiding. In de bijlage worden de verschillende (CanMeds) competenties beschreven alsook de verschillende thema's gekoppeld aan EPA's.

Het kernprogramma kan in beide instellingen worden gevolgd. De (plaatsvervangend) opleiders vinden het belangrijk dat de AIOS ook daadwerkelijk werkzaam is in beide opleidingsinstellingen ten tijde van het kernprogramma van de vervolgopleiding. Het Zuyderland MC is bij uitstek geschikt om de beginselen van de reumatologie, waaronder basisactiviteiten reumatologie (anamnese, lichamelijk onderzoek en intra-articulaire puncties en injecties) te leren aan de hand van voornamelijk (nieuwe) patiënten; (nieuwe) patiënten verwezen door de eerste lijn, door andere specialismen, of tweede meningen van andere centra. Patiënten kunnen zowel chronische als spoedeisende klachten hebben, en het betreft begeleiding van zowel poliklinische als opgenomen patiënten met reumatologische problematiek. Bij voorkeur start een AIOS de vervolgopleiding Reumatologie in het Zuyderland MC. In het Maastricht UMC+ ligt de nadruk meer op de chronische en moeilijk te behandelen problematiek, waaronder chronische inflammatoire reumatische aandoeningen bij volwassenen en jongeren, evenals osteoporose en metabole

botziekten. Er is op de polikliniek bijzondere aandacht voor de langdurige behandeling en monitoring van chronische therapieën en voor het verrichten van second opinions. In overleg tussen AIOS en (plaatsvervangend) opleiders wordt bepaald op welk moment, welk deel van de vervolgopleiding, in welke opleidingsinstelling zal plaatsvinden.

Het profileringsjaar

In het laatste jaar van de opleiding, krijgt ieder AIOS de mogelijkheid zich te profileren. Dit kan door een profileringsstage te volgen en/of door een/meerdere verdiepingsstages te volgen. Het profileringsjaar wordt in overleg met (plaatsvervangend) opleiders en AIOS samengesteld. Van de AIOS wordt verwacht dat hij of zij vanaf het begin van de opleiding actief nadenkt over invulling van het individueel opleidingsplan en het profileringsjaar (zie hoofdstuk 6). De opleiders hebben hierbij een adviserende rol. Het wordt ook mogelijk gemaakt om relevante verdiepingsstages elders te volgen, indien dit niet in het Zuyderland MC of het MUMC+ mogelijk is, mits dit bijdraagt aan de leerdoelen en opleidingskwaliteit van de AIOS, én met goedkeuring van de RGS.

Binnen de reumatologie zijn er twee officiële profileringen mogelijk, namelijk Musculoskeletale Echografie en Kinderreumatologie. Het Zuyderland MC biedt de profilering Echografie aan; het MUMC+ de profilering Kinderreumatologie. Voor inhoudelijke informatie wordt verwezen naar de aparte stagedocumenten van de profileringen.

In de OOR ZON worden daarnaast ook verschillende verdiepingsstages aangeboden, namelijk:

- Echografie;
- Kinderreumatologie;
- Systeemziekten;
- Arbeid en maatschappelijke rollen;
- Wetenschappelijk onderzoek;
- Onderwijs en opleiding/docentcompetenties;
- Management en leiderschap;
- Werken in netwerk neurologie, orthopedie en revalidatie;
- Revalidatiegeneeskunde en chronische pijn;
- Osteoporose en metabole botziekten.

De inhoudelijke beschrijvingen van deze stages zijn te raadplegen in een afzonderlijke stagebeschrijving. De verdiepingsstage worden periodiek geëvalueerd met AIOS, (plaatsvervangend) opleiders en stagehouders, zodat de stage blijft aansluiten bij zowel de landelijke ontwikkelingen als de regionale opleidingsbehoeften.

5.3 Individueel opleidingsplan

Iedere AIOS maakt in overleg met de (plaatsvervangend) opleiders van beide opleidingsinstellingen aan het begin van de vervolgopleiding Reumatologie een individueel

opleidingsplan. Hierin wordt aangegeven wat de AIOS wanneer en waar wil leren. Het bevat de geplande activiteiten op het gebied van patiëntenzorg en ziektebeelden, zelfstudie en verdieping, en bijvoorbeeld onderwijs en congresbezoek. Het individueel opleidingsplan is een dynamisch document dat aan de hand van gemaakte vorderingen gedurende de opleiding tijdens elk voortgangsgesprek bijgesteld kan worden en in het digitaal portfolio wordt bijgehouden. De (plaatsvervangend) opleiders hebben een coachende rol en begeleiden de AIOS bij de invulling van het IOP. De (plaatsvervangend) opleiders betrekken deze IOP's (naast de voortgangsgesprekken) bij de bespreking van de individuele AIOS in de opleidersoverleggen.

Ten aanzien van individueel opleiden/het individueel opleidingsplan (IOP) zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De AIOS maakt vanaf het begin van de opleiding een IOP, in overleg met de (plaatsvervangend) opleiders van beide opleidingsinstellingen, rekening houdend met de persoonlijke interesses en de individuele ontwikkeling van de AIOS. Vanaf de aanvang van de vervolgopleiding Reumatologie denkt de AIOS actief aan de invulling van het profileringsjaar;
- Het IOP wordt afgestemd op de ambities en de wensen van de AIOS, waarbij rekening wordt gehouden met de competenties en de bekwaamheidsniveaus van de AIOS;
- Het IOP is een vast besprekspunt van de (tussentijdse) voortgangsgesprekken die de AIOS met de (plaatsvervangend) opleiders heeft en is een vast onderdeel van het portfolio;
- Eenmaal per jaar zal er een voortgangsgesprek met de (plaatsvervangend) opleiders van beide opleidingsinstellingen plaatsvinden om het IOP te bespreken en af te stemmen;
- De AIOS houdt de doorgemaakte ontwikkelingen in het IOP bij en zet deze af tegen de leerdoelen die in het IOP zijn beschreven;
- De AIOS is zelf verantwoordelijk voor het beschrijven van alle doorgemaakte ontwikkelingen in het IOP, te reflecteren op de opgedane kennis en leerervaringen, en het bijhouden van het eigen portfolio.

Hoofdstuk 6 Opleiden in algemene competenties en niet-klinische kerntaken

In de vervolgopleiding tot reumatoloog is naast aandacht voor medisch inhoudelijke competenties veel aandacht voor de ontwikkeling van meer generieke en professionele competenties, zoals samenwerking, professionele ontwikkeling, organisatie en maatschappelijk handelen (zie ook het LOP). Zoals ook in onze gemeenschappelijke visie op de opleiding staat, willen we AIOS toekomstbestendig opleiden. Dit betekent dat de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de AIOS in relatie tot het werk/de opleiding net zo belangrijk is als de vakinhoudelijke ontwikkeling.

In de OOR ZON is er in toenemende mate aandacht voor burn-out preventie en een gezonde werk-privé balans. Concrete voorbeelden van toepassingen hierin zijn:

- Aandacht voor werk-privé balans, in het algemeen, tijdens opleidingsvergaderingen en tijdens voortgangsgesprekken met de (plaatsvervangende) opleiders in het bijzonder;
- Klassikale intervisie met alle AIOS Reumatologie binnen de OOR ZON, onder begeleiding van een externe professional;
- Het aanwijzen van een buddy (een AIOS die start aan de vooropleiding Interne Geneeskunde wordt gekoppeld aan een AIOS die reeds aan de vervolgopleiding Reumatologie bezig is);
- Mentoraat: aan het begin van de vooropleiding heeft het de voorkeur dat de AIOS een mentor kiest/aangewezen krijgt. Met deze mentor (een internist of reumatoloog) kunnen laagdrempelig en informeel eventuele problemen besproken worden. De (plaatsvervangende) opleiders zijn uitgesloten van mentoraat. ;
- Eventuele persoonlijke begeleiding door een coach.

6.1 Intervisie

Intervisie heeft als doel om met collega's te reflecteren op persoonlijke vraagstukken en knelpunten uit de eigen werksituatie. AIOS hebben behoefte om dagelijkse ervaringen in een veilige omgeving te kunnen delen en bespreken. In een vaste groep wordt vertrouwelijk stilgestaan bij de zaken die de AIOS bezighouden. Dit geeft inzicht in het eigen denken, voelen en handelen. Daarmee kan de individuele veerkracht en professionele identiteitsontwikkeling worden ondersteund. AIOS krijgen (meer) zicht op eigen patronen en kwetsbaarheden. Ze leren om meer op het gemak te zijn met hun ongemak en daardoor nog betere dokters te worden, een dokter die goed voor zichzelf zorgt en daarmee ook een goede dokter kan zijn voor patiënten.

Er is voor de AIOS Reumatologie een regionaal intervisieprogramma opgesteld. De intervisie wordt begeleid door twee (externe) professionals. Er zijn periodieke bijeenkomsten, ongeveer elke twee maanden, die z'n 2.5 uur duren. Deze bijeenkomsten vinden afwisselend op dinsdag namiddag en donderdagochtend plaats. De begeleiders zorgen voor een heldere structuur en kiezen in overleg met de groep welke thema's aan de orde komen, zoals bijvoorbeeld omgaan met twijfel en onzekerheid en omgaan met fouten en klachten. De AIOS worden in staat gesteld eigen casuïstiek in te brengen en persoonlijke ervaringen en vragen te delen.

6.2 Vertrouwenspersoon

Binnen de OOR ZON staat een veilige werkomgeving en een veilig leerklimaat centraal. Het kan zijn dat er tijdens de opleiding, opleidingsgerelateerde vragen, problemen of geschillen optreden die de AIOS graag vertrouwelijk wil bespreken. In de meeste gevallen kunnen de AIOS hiervoor terecht bij de (plaatsvervangend) opleiders, een mentor of een collega. Echter, het kan zijn dat de AIOS het liever met iemand anders bespreekt. Hiervoor zijn er in elke opleidingsinstelling onafhankelijke vertrouwenspersonen aangewezen door de COC's. Zie voor verdere informatie omtrent vertrouwenspersonen de website van de OOR ZON: [Vertrouwenspersonen | OORZON](#).

Hoofdstuk 7 Verkorting of verlenging opleiding

7.1 Achtergrond

Als clusterpartners leiden het MUMC+ en het Zuyderland MC samen AIOS Reumatologie op. Elke AIOS heeft hierin zijn eigen ervaring, leerdoelen en leertempo. Het is mogelijk om de duur (versnellen of verlengen) van de opleiding af te stemmen op de individuele AIOS op basis van de behaalde competenties. Dit betekent dat de AIOS centraal staat en afstemming tussen (plaatsvervangend) opleiders noodzakelijk is.

7.2 Gemaakte afspraken

Op regionaal niveau zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Korting op (een bepaald opleidingsonderdeel van) de vooropleiding Interne Geneeskunde behoort tot de mogelijkheden. Bij de beslissing tot korting zijn zowel de opleider Interne Geneeskunde als de (plaatsvervangend) opleiders Reumatologie betrokken, in overleg met de desbetreffende AIOS. De beslissing wordt genomen op basis van competenties opgedaan voorafgaand aan de vooropleiding. Er moet sprake zijn van aantoonbare competenties. Dit wordt bij voorkeur aangeleverd in een (digitaal) portfolio;
- De vervolgopleiding Reumatologie kan versneld afgerond worden op basis van behaalde competenties en de voortgang van de opleiding. Dit wordt in onderling overleg tussen de AIOS en de (plaatsvervangend) opleiders besproken. De (plaatsvervangend) opleiders en de AIOS zorgen voor gedegen bewijsmateriaal (digitaal portfolio) en onderbouwing en de voorgenomen beslissing wordt met het OOG van het hoofdopleidingscentrum en met de (plaatsvervangend) opleiders van de andere instelling besproken;
- Als een AIOS voorafgaande aan of tijdens de opleiding een promotieonderzoek heeft afgerond, leidt dit niet per definitie tot een korting van de opleidingstijd (vooropleiding of vervolgopleiding);
- In geval van een vertraging in de competentieontwikkeling van een AIOS tijdens het opleidingstraject, kan de opleiding verlengd worden op voorstel van de lokale (plaatsvervangend) opleiders. Aanpassingen in de opleidingsduur van de AIOS worden regionaal besproken met de andere opleidingsinstelling;
- Bij signalen van disfunctioneren of achterblijven in verwachte competentieontwikkeling van een AIOS dient dit in een zo vroeg mogelijk stadium te worden herkend. In het geval dat de AIOS eerder een deel van de opleiding in een andere opleidingsinstelling heeft gevolgd, zal ook overleg plaatsvinden met de opleiders van die opleidingsinstelling, en wordt de AIOS met de (plaatsvervangend) opleiders Reumatologie in de regio besproken. In overleg met de AIOS en de regionale (plaatsvervangende) opleiders, zullen er individuele afspraken worden gemaakt. Als er sprake is van disfunctioneren van een AIOS zal contact worden opgenomen met de COC en volgens de daar geldende afspraken worden gehandeld. Op basis van het individuele probleem kan gekozen worden voor een Geïntensiveerd Begeleidingstraject (GBT).

Hoofdstuk 8 Voortgang, toetsing en bekwaamheidsverklaring

8.1 Voortgang

Het Landelijk Opleidingsplan Reumatologie beschrijft de procedures voor het beoordelen van de ontwikkeling en voortgang van de AIOS tijdens de opleiding. Binnen de toetsing en voortgangsbewaking van de opleiding wordt gewerkt met kernthema's en EPA's (zie hoofdstuk 5). Supervisie en voortgangsbewaking omvatten regelmatige voortgangsgesprekken met een ontwikkelingsgericht karakter en jaarlijkse, summatieve beoordelingsgesprekken. Deze gesprekken zijn gericht op het beoordelen van de geschiktheid voor voortzetting van de opleiding en eventuele aanpassingen van het individueel opleidingsplan. Diverse opdrachten en competenties worden geobserveerd en beoordeeld volgens een vast schema, met gebruik van toetsinstrumenten zoals beschreven in het Landelijk Opleidingsplan Reumatologie. Bij aanvang van een AIOS in de vervolgopleiding en bij start van elke stage vindt een introductiegesprek plaats, respectievelijk met de (plaatsvervangend) opleider en met de betreffende stagesupervisor, om leerdoelen te bespreken. Daarnaast vinden er bij elke stage tussentijdse - en eindgesprekken plaats. Uitleg over de manier waarop supervisie in elke instelling plaatsvindt, is te vinden in de lokale opleidingsplannen van beide opleidingsinstellingen.

8.2 Toetsing

Toetsing vindt volgens het landelijk opleidingsplan plaats en wordt in het digitaal portfolio vastgelegd. Er zijn meerdere toetsingsinstrumenten beschikbaar om te beoordelen hoe de voortgang van de AIOS is (zie onderstaande tabel).

Toetsinstrument/ opdracht	Competentie	Thema	Kernprogramma		Profilering
			Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Voortgangsgesprek	allen	1-10	4x	2x	2x
Beoordelingsgesprek	allen	1-10	1x	1x	1x
Korte Praktijkbeoordeling	M/C/S	1-8	10x		6x
Dossierbeoordeling	allen	2-8	2x	2x	1x
360-graden feedback	C/S/O/P	1-10	1x	1x	
Kennistoets/EULAR	KW	1-10	42 modules in 2 jaar		

M = Medisch handelen, C = Communicatie, S = Samenwerking, O = Organisatie, P = Professionaliteit, KW = Kennis en wetenschap (KW).

8.3 Bekwaamheidsverklaring

Zoals in hoofdstuk 5 beschreven, wordt binnen de opleiding Reumatologie met EPA's gewerkt. Iedere EPA kent 5 verschillende niveaus (zie onderstaande tabel) die de mate van bekwaamheid van de AIOS weergeven.

Specificatie bekwaamheidsniveaus	
Bekwaamheidsniveau	Specificatie
De AIOS heeft kennis van	Het is de AIOS niet toegestaan zelfstandig verrichtingen uit te voeren of onderzoeken te verslaan.
De AIOS handelt onder strenge supervisie	Alle onderzoeken die de AIOS doet worden gesuperviseerd en bij verrichtingen is de supervisor fysiek aanwezig (proactieve supervisie).
De AIOS handelt onder beperkte supervisie	De AIOS kan onderzoeken/verrichtingen zelfstandig doen. De supervisie is laagdrempelig maar vindt in principe nog steeds plaats.
De AIOS handelt zelfstandig	De AIOS doet onderzoeken/verrichtingen zelfstandig.
De AIOS geeft zelf supervisie	De AIOS geeft zelf supervisie en fungeert als docent.

In onderstaande tabel wordt het bekwaamheidsniveau van iedere EPA (gekoppeld aan de verschillende thema's) tijdens het kernprogramma van de vervolgopleiding Reumatologie beschreven en staat een verwacht niveau voor een bepaalde opleidingsduur beschreven.

Thema met EPA's	Bekwaamheidsniveau vervolgopleiding Reumatologie jaar 1,2 en 3			
	Jaar 1 6 mnd	Jaar 1 eind	Jaar 2 eind	Jaar 3 einde opleiding
Basisactiviteiten reumatologie EPA's				
Reumatologische anamnese en lichamelijk onderzoek (EPA1)	3	4	4	4-5
Intra articulaire puncties en injecties (EPA 7)	3	4	4	4-5
Nieuwe poliklinische patiënt EPA's				
Reumatologische anamnese en LO (EPA 1)	3	4	4	4-5
Het zelfstandig beoordelen van een nieuwe poliklinische patiënt (EPA 3)	3	4	4	4-5
Behandeling van patiënten met enkelvoudige reumatologische problematiek (EPA 3)	3	4	4	4-5
Poliklinische begeleiding chronische patiënt EPA's				
Behandeling van patiënten met enkelvoudige reumatologische problematiek (EPA3)	3	4	4	4-5

Behandeling van patiënten met chronische reumatologische problematiek (EPA 4)	3	3	4	4-5
Behandeling van patiënten met complex reumatologische problematiek (EPA5)	3	3	4	4/5
Spoed patiënt EPA's				
Opvang van patiënten met een spoedeisende reumatologische hulpvraag (EPA 2)	3	3	4	4/5
Intercollegiaal consult EPA's				
Regie voeren over het interprofessioneel behandelteam (EPA 6)	3	3	4	4-5
Second opinio EPA's				
Behandeling van patiënten met complexe reumatologische problematiek (EPA 5)		3	4	4/5
Zorg in een specifieke setting EPA's				
Behandeling van patiënten met complex reumatologische problematiek (EPA 5)			3/ 4	4-5
Regie voeren over het interprofessioneel behandelteam (EPA6)		3	4	4-5
Klinische zorg				
Regie voeren over interprofessioneel behandelteam (EPA 6)		3	4	4/ 5
Kennis en Wetenschap				
Critical appraisal of a topic en intermezzo	3	3/ 4	4	4/ 5
Voordracht in vakgebied voor collegae (ontwikkeling in vakgebied, zoals richtlijn bespreking)	3	3/ 4	4	4/5
Voordracht bij NVR Witte Raven of een wetenschappelijk manuscript				
Algemeen (opdracht gericht op maatschappelijk handelen, organisatie of professionaliteit, bijdrage protocol, folders, doelmatigheidsproject, bepaalde DOO's				

8.4 Regionale afspraken

Op regionaal niveau zijn de volgende afspraken gemaakt met betrekking tot het toekennen van EPA's/het vaststellen van bekwaamheidsniveaus, en ten aanzien van de overdracht van AIOS en hun EPA-niveau naar de andere instelling:

1. In zowel het Zuyderland MC als in het MUMC+ zijn alle EPA's en leerdoelen binnen het kernprogramma te behalen;
2. Het bekwaamheidsniveau van de AIOS met betrekking tot een EPA, kan door de (plaatsvervangend) opleider, (eventueel) na overleg met de OOG, toegekend worden en wordt in het digitale portfolio geregistreerd;
3. De EPA-beoordeling wordt gedaan tijdens elk voortgangsgesprek van de AIOS met de lokale (plaatsvervangend) opleider. Voorafgaand aan een voortgangs-gesprek en/of OOG-bespreking kan de AIOS een verzoek doen om het niveau van een bepaalde EPA te verhogen. Dit verzoek wordt onderbouwd door een overzicht van klinische korte praktijkbeoordelingen (KPB's);
4. Een voorwaarde voor het toekennen van een EPA is dat de AIOS voldoet aan de vertrouwenscriteria zoals hieronder vermeld;
5. Er is overeengekomen dat bij wisseling van opleidingslocatie de EPA-niveaus door de andere instelling overgenomen worden;
6. Van elk voortgangsgesprek maakt de AIOS een gespreksverslag. In dit gespreksverslag dienen de punten uit tabel 4 aan bod te komen. Het gespreksverslag wordt opgenomen in het digitale portfolio. Indien het het laatste voortgangsgesprek voor de wissel naar de andere instelling betreft, wordt het gespreksverslag gedeeld met de andere instelling, als onderlegger voor de warme overdracht;
7. Er vindt een warme overdracht plaats tussen de (plaatsvervangend) opleiders van beide instellingen, zodra een AIOS van instelling gaat wisselen. Dit is (naast het gespreksverslag) een mondelinge overdracht, fysiek of via (beeld)bellen.

Vertrouwenscriteria bij het toekennen van EPA's:

Criterium	Toelichting
1. Specifieke bekwaamheid	Competenties (kennis, vaardigheden en gedrag) die nodig zijn om deze EPA uit te voeren.
2. Integriteit	Oprechtheid, eerlijkheid en de juiste intenties hebben.
3. Betrouwbaarheid	Nauwkeurig werken en voorspelbaar gedrag laten zien.
4. Bescheidenheid	Inzicht in eigen grenzen en beperkingen, bereid hulp te vragen wanneer nodig en openstaan voor feedback.
5. Proactieve instelling	Zelfvertrouwen en actieve opstelling naar werk, collega's en veiligheid.

Tabel 4. Format voortgangsgesprek

1. Voortgang ontwikkeling (algemeen).
2. Checken van verplichte onderdelen van de opleiding: aantal en niveau KPB's, bijgewoonde onderwijsmomenten/intervisie, CAT, DOO, thema 10.
3. Voortgang niet-klinische competenties en persoonlijke leerdoelen.
4. Voortgang EPA's en leerdoelen waaraan gewerkt wordt.
 - a. Welke EPA's op bekwaamheidsniveau 4?
 - b. Welk niveau nog niet behaalde EPA's en leerdoelen om EPA-niveau 4 te halen.
 - c. Vertrouwenscriteria.
5. Leerstijl, aandachtspunten, ontwikkelwensen (bijvoorbeeld welke wijze van feedback ontvangen sluit het beste aan, wensen ten aanzien van profilering/differentiatie, eventuele korting).
6. Aandachtspunten qua wijze van begeleiding (bijvoorbeeld eventuele sociale aspecten die invloed hebben op werk/opleiding, balans werk-privé, wens voor parttime werken, risico op overbelasting/burn-out).
7. Overig: zijn er projecten (bijvoorbeeld wetenschappelijk onderzoek) die nog afgerond dienen te worden, voortgang EULAR online course, deelname (internationale) congressen.

Hoofdstuk 9 Onderwijs

Gedurende de vooropleiding Interne Geneeskunde wordt het COIG- en ROIG-onderwijs gevolgd dat voor de AIOS Interne Geneeskunde verplicht is gesteld. Het onderwijs in de vervolgopleiding Reumatologie is onder te verdelen in internationaal, landelijk, regionaal, lokaal en discipline-overstijgend onderwijs. Al het onderwijs heeft een verplichtend karakter. Mochten verplichte onderwijsmomenten vallen op een parttime-dag, dan is in overleg compensatie hiervoor mogelijk.

9.1 Internationaal onderwijs

De AIOS dient de EULAR Online Course on Rheumatic Diseases te voltooien binnen de vervolgopleiding. Het inschrijfmoment van deze cursus is in het najaar. Afhankelijk van wanneer de AIOS met de vervolgopleiding Reumatologie begint, is het soms aanbevolen zich in het laatste jaar van de vooropleiding al in te schrijven. De cursus bestaat uit tientallen modules, die in groepjes van 10 modules tegelijk worden vrijgegeven. De AIOS kan de modules in zijn of haar eigen tempo doorlopen. Na twee jaar is er een afsluitende toets. Mocht die niet gehaald worden, volgt er een jaar later een herkansing. De EULAR Online Course is een verplicht onderdeel van de opleiding tot reumatoloog.

De AIOS wordt ook verwacht om minstens één keer in de vervolgopleiding deel te nemen aan een internationaal reumatologie congres (bijvoorbeeld EULAR, BSR of ACR). Deelname aan cursussen en congressen en de EULAR-online course worden vergoed door de instelling waar de AIOS op het moment van het congres werkzaam is, mits niet gedetacheerd.

9.2 Landelijk onderwijs

Tijdens de vervolgopleiding dient de AIOS een aantal verplichte, landelijk georganiseerde nascholingen te volgen, zoals de NVR Nascholing, de Januarivergadering en de Najaarsdagen. Voor verdere toelichting en een overzicht van deze verplichte nascholingen, verwijzen wij naar het Landelijk Opleidingsplan Reumatologie, herziening november 2020.

9.3 Regionaal onderwijs

Regionaal wordt er vier keer per jaar een regionale refereeravond georganiseerd (vooraf hieraan vindt er twee keer per jaar de regionale opleidingsvergadering plaats). Tevens organiseren het MUMC+ en het Zuyderland MC samen voor de AIOS in de OOR ZON maandelijks (tien keer per jaar) een onderwijsmoment. Het onderwijs vindt in principe plaats op de eerste donderdagochtend van de maand. Het onderwijs wordt in cycli van drie jaar gegeven. De onderwerpen worden in samenspraak met de AIOS vastgesteld en geëvalueerd. Het onderwijs is niet enkel vakinhoudelijk; er wordt bewust gekozen voor onderwijs door aanpalende specialisten en vakgebieden waar een reumatoloog in de dagelijkse praktijk mee te maken heeft. Doorgaans heeft het onderwijs een interactief karakter en regelmatig wordt de AIOS gevraagd casuïstiek aan te dragen of literatuur voor te bereiden. Het lokaal georganiseerde onderwijs heeft een verplicht karakter.

9.4 Lokaal onderwijs

In zowel het MUMC+ als in het Zuyderland MC wordt op regelmatige (vaak wekelijkse) basis lokaal onderwijs aangeboden. Denk hierbij aan radiologiebesprekingen, CAT-besprekingen,

richtlijnbesprekingen, journal clubs, pathologie- en complicatiebesprekingen. Voor verdere informatie over het lokaal georganiseerde onderwijs kunnen de lokale opleidingsplannen geraadpleegd worden.

De AIOS volgen idealiter in het eerste jaar van hun vervolgopleiding de meerdaagse masterclass 'reumatologisch lichamelijk onderzoek' die de afdeling Reumatologie van het Zuyderland MC aanbiedt. Onderwijs in musculoskeletale echografie wordt periodiek, bij voldoende belangstelling, als meerdaagse cursus georganiseerd door het Zuyderland MC.

9.5 Discipline overstijgend onderwijs

De AIOS Reumatologie dienen zich gedurende de opleiding te bekwamen op terreinen buiten het direct medisch inhoudelijke domein. Gedurende de opleiding tot medisch specialist worden de AIOS onderwezen in de zeven kerncompetenties, gebaseerd op de CanMeds rollen (zie bijlage). Discipline overstijgend onderwijs is een belangrijk en verplicht onderdeel in de medisch specialistische vervolgopleidingen. In dit kader bieden het MUMC+ en het Zuyderland MC een divers en kwalitatief goed DOO-cursusaanbod aan. Thema's zijn bijvoorbeeld juridische zaken, ethiek, samenwerken, communicatie, financiën en management. De AIOS dient op jaarbasis twee dagdelen DOO uit het cursusaanbod in de OOR ZON te volgen, of op een andere wijze aan discipline overstijgend onderwijs te voldoen.

Hoofdstuk 10 Kwaliteitszorg in de opleiding

Beide opleidingsinstellingen voldoen aan de eisen van de COC van hun eigen ziekenhuizen en nemen deel aan de kwaliteitscyclus (zie bijlage voor de kwaliteitscyclus van beide opleidingsinstellingen). Om de kwaliteit van de opleiding regionaal te borgen, zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Er is een regionale visie over opleiden;
- Er is een regionale PDCA-cyclus (voor zowel (plaatsvervangend) opleiders als AIOS), en op basis daarvan worden er verbeterafspraken geformuleerd die tijdens de regionale opleidersoverleggen en de regionale opleidingsvergaderingen worden geëvalueerd;
- Beide opleidingsinstellingen delen de uitslagen van de kwaliteitsinstrumenten die in hun eigen instelling hebben plaatsgevonden;
- De leden van de opleidingsgroep volgen tenminste een keer per twee jaar een geaccrediteerde nascholing op gebied van opleiden;
- Een keer per vier jaar wordt een gezamenlijke docentprofessionaliseringstraining georganiseerd binnen de regio.

CanMeds-competenties

CanMeds-competenties

1. Medisch handelen (M)

- 1.1 De reumatoloog bezit adequate kennis naar de stand van het vakgebied
- 1.2 De reumatoloog bezit adequate vaardigheid naar de stand van het vakgebied
- 1.3 De reumatoloog levert effectieve en ethisch verantwoorde patiëntenzorg
- 1.4 De reumatoloog vindt snel vereiste informatie en past deze goed toe

2. Communicatie (C)

- 2.1 De reumatoloog bouwt effectieve behandelrelaties op met patiënten
- 2.2 De reumatoloog luistert goed en verkrijgt doelmatig relevante informatie
- 2.3 De reumatoloog bespreekt medische informatie goed met patiënten en familie
- 2.4 De reumatoloog doet adequaat mondeling en schriftelijk verslag

3. Samenwerking (S)

- 3.1 De reumatoloog overlegt doelmatig met collegae en andere zorgverleners
- 3.2 De reumatoloog verwijst adequaat
- 3.3 De reumatoloog levert effectief intercollegiaal consult
- 3.4 De reumatoloog draagt bij aan effectieve interdisciplinaire samenwerking

4. Kennis en wetenschap (KW)

- 4.1 De reumatoloog beschouwt medische informatie kritisch
- 4.2 De reumatoloog bevordert de ontwikkeling van de wetenschappelijke vakkennis
- 4.3 De reumatoloog onderhoudt een persoonlijk bij- en nascholingsplan
- 4.4 De reumatoloog bevordert de deskundigheid van anderen

5. Maatschappelijk handelen (MH)

- 5.1 De reumatoloog kent en herkent de determinanten van ziekten
- 5.2 De reumatoloog bevordert de gezondheid van patiënten en gemeenschap
- 5.3 De reumatoloog handelt volgens de relevante wettelijke bepalingen
- 5.4 De reumatoloog treedt adequaat op bij incidenten in de zorg

6. Organisatie (O)

- 6.1 De reumatoloog organiseert patiëntenzorg en persoonlijke ontwikkeling in balans
- 6.2 De reumatoloog werkt effectief en doelmatig binnen een gezondheidsorganisatie
- 6.3 De reumatoloog besteedt de beschikbare middelen voor patiëntenzorg verantwoord
- 6.4 De reumatoloog gebruikt informatietechnologie optimaal

7. Professionaliteit (P)

- 7.1 De reumatoloog levert hoogstaande patiëntenzorg, integer, oprecht en betrokken
- 7.2 De reumatoloog vertoont adequaat persoonlijk en interpersoonlijk gedrag
- 7.3 De reumatoloog kent grenzen van eigen competenties en handelt daarbinnen
- 7.4 De reumatoloog oefent de geneeskunde uit naar de ethische normen van het beroep

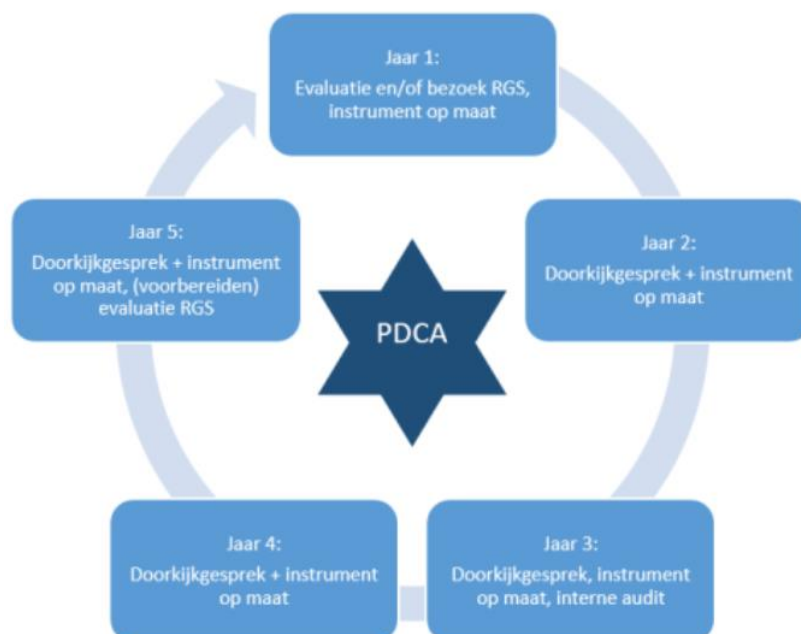
Kwaliteitscyclus

MUMC+

Om de kwaliteit van de medische vervolgoopleidingen te monitoren en te borgen wordt een aantal kwaliteitsinstrumenten cyclisch uitgezet. In 2024-2025 is in het MUMC+ gewerkt aan een hernieuwde kwaliteitscyclus (zie figuur), de hernieuwde kwaliteitscyclus wordt vanaf januari 2026 definitief uitgerold binnen alle vakgroepen. Centraal in de kwaliteitscyclus staat de PDCA (Plan-Do-Check-Act). De input hiervoor is afkomstig uit diverse kwaliteitsinstrumenten en opleidingsgerelateerde besprekingen.

In de hernieuwde cyclus (zie figuur 1) is verder een onderscheid gemaakt in ‘instrumenten ter controle’ van de opleidingskwaliteit en instrumenten die voor de opleidingsgroep als extra reflectie/feedback gelden. Het ene controle-instrument is het jaarlijkse doorkijkgesprek, waarin AIOS-vertegenwoordigers en de formele opleiders opleidingsgerelateerde verbeterdoelen bespreken met een lid van het dagelijks bestuur van de centrale opleidingscommissie MUMC+ (COC-M). Het andere controle-instrument is de interne opleidingsaudit, waarbij een commissie van twee medisch specialisten, een AIOS (allen van andere vakgroepen) en een onderwijskundige bij de vakgroep langskomt om het opleidingsklimaat te evalueren.

Daarnaast is er de mogelijkheid om een ‘instrument op maat’ te kiezen om een bepaald aspect van de opleiding te onderzoeken en te verbeteren. Het palet aan meetinstrumenten bestaat uit de D-rect (Dutch residency educational climate test; opleidingsklimaat), de MCTQ (Maastricht clinical teaching questionnaire: kwaliteiten van de individuele supervisors), het Doorkijkgesprek (reflectie op opleidingsgroep niveau) de Wellnextscan (vitaliteitsmeting) en de TeamQ (samenwerking van de opleidingsgroep). Als AIOS wordt van je verwacht dat je je committeert aan deze cyclus, want jouw stem is belangrijk!

Zuyderland MC

Het kwaliteitsbeleid/ PDCA-cyclus medische (vervolg)opleidingen Zuyderland Academie is een cyclus van 5 jaar. Er vindt minimaal jaarlijks een controle plaats op de PDCA van de individuele opleiding. Er worden vanuit de COC jaarlijks speerpunten geformuleerd en er vindt jaarlijks een meting van het opleidingsklimaat plaats; D-rect bij groepen > 5 of klimaatgesprek bij groepen < 5. Als voorbereiding op het externe evaluatiebezoek vindt in jaar 4 een intern evaluatiebezoek plaats. Jaarlijks vindt er een jaargesprek plaats waarbij we arts-assistenten en opleiders/clustermanagement separaat spreken. Sinds 2025 zetten we in op een dynamische en flexibele benadering van kwaliteits-monitoring binnen de medische vervolgopleidingen. Naast bovenstaande vaste basis van evaluatie-instrumenten gaan we verschillende maatwerkopties aanbieden, zoals de MCTQ (minimaal 1x per 5 jaar verplicht), Micropoll Psychologische Veiligheid, Mindsetmeter, Zelfevaluatie-instrument Veilig Opleidingsklimaat (ZIVOK), TeamQ en Wellnext Scan. De maatwerkopties worden afgestemd op de specifieke behoeften van iedere opleiding, zodat we optimaal kunnen inspelen op actualiteiten en ontwikkelingen binnen opleidingsgroepen. Verder verschuift de focus van monitoring van meten naar actie, waarbij de verzamelde data effectief vertaald worden naar concrete verbeteringen en veranderingen die direct bijdragen aan de kwaliteit van de opleidingen.

De kwaliteitszorg die vanuit de COC wordt geboden aan alle opleidingen binnen Zuyderland zijn samengevat in onderstaand overzicht:

